ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1994

Vyhlásené: 25.11.1994 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

318

OZNÁMENIE
Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky

Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky oznamuje, že 29. októbra 1992 bola v Prahe podpísaná Zmluva medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení.

Zmluva nadobudla platnosť 3. mája 1993 na základe článku 34 ods. 1.

So zmluvou vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a prezident Slovenskej republiky ju ratifikoval. Na základe článku 34 ods. 1 sa zmluva predbežne vykonávala od 1. januára 1993.

ZMLUVA medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení

Slovenská republika a Česká republika v duchu dobrej susedskej spolupráce, s prihliadnutím na doterajší spoločný vývoj, vedené želaním upraviť vzájomné vzťahy v oblasti sociálneho zabezpečenia, dohodli sa uzavrieť túto zmluvu:

ČASŤ I
VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1
(1) Na účely tejto zmluvy sa pojmom

a) právne predpisy rozumejú zákony a ďalšie všeobecne záväzné právne predpisy týkajúce sa sociálneho zabezpečenia v rozsahu uvedenom v článku 2,

b) územie rozumie územie Českej republiky alebo územie Slovenskej republiky v hraniciach určených po rozdelení Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky,

c) príslušný úrad rozumie ministerstvo, do ktorého kompetencie patria otázky upravované touto zmluvou,

d) príslušný orgán rozumie orgán, ktorý sa za taký považuje podľa vnútroštátnych právnych predpisov,

e) nositeľ zabezpečenia rozumie inštitúcia, ktorej patrí vykonávanie sociálneho zabezpečenia v rozsahu uvedenom v článku 2,

f) rodinný príslušník rozumie rodinný príslušník podľa právnych predpisov zmluvného štátu, v ktorom má sídlo nositeľ zabezpečenia, na ktorého ťarchu sa majú dávky poskytovať,

g) doba zabezpečenia rozumie doba zamestnania a doba postavená na jej roveň, ktorá zakladá účasť na dôchodkovom zabezpečení a nemocenskom poistení (zabezpečení) podľa právnych predpisov zmluvných štátov.

(2) Iné pojmy v tejto zmluve majú význam, ktorý im patrí podľa príslušných právnych predpisov.

Článok 2

(1) Táto zmluva sa vzťahuje na

a) dôchodkové zabezpečenie,

b) nemocenské poistenie (zabezpečenie),

c) štátne sociálne dávky,

d) dávky a služby sociálnej starostlivosti.

(2) Táto zmluva sa nevzťahuje na novozavedené sústavy alebo odvetvia sociálneho zabezpečenia, ak sa vlády zmluvných štátov nedohodnú inak. Predchádzajúca veta sa nevzťahuje na prechod zo systému zabezpečenia na systém poistenia.

(3) Vo vzťahu medzi zmluvnými štátmi sa nebude prihliadať na záväzky, ktoré vyplývajú z medzištátnych zmlúv s tretími štátmi, s výnimkou záväzkov vyplývajúcich z dôchodkového zabezpečenia a nemocenského poistenia (zabezpečenia).

Článok 3

(1) Ak nie je ustanovené inak, táto zmluva sa vzťahuje na občanov obidvoch zmluvných štátov, ako aj na ich rodinných príslušníkov.

(2) Na utečencov, na občanov tretích štátov a na osoby bez štátnej príslušnosti, ktorí podliehajú alebo podliehali právnym predpisom zmluvného štátu, prípadne na ich rodinných príslušníkov sa táto zmluva vzťahuje, len pokiaľ ide o nároky na dávky z dôchodkového zabezpečenia a nemocenského poistenia (zabezpečenia).

Článok 4

Pri používaní právnych predpisov jedného zmluvného štátu sú občania tohto zmluvného štátu rovní občanom druhého zmluvného štátu, ak táto zmluva neustanoví inak.

Článok 5

Ak je pobyt na území jedného zmluvného štátu podmienkou na nárok na dávky z dôchodkového zabezpečenia a nemocenského poistenia (zabezpečenia), nepovažuje sa pobyt na území druhého zmluvného štátu za pobyt v cudzine, ak táto zmluva neustanoví inak.

Článok 6

Peňažné dávky dôchodkového zabezpečenia a nemocenského poistenia (zabezpečenia), na ktoré je nárok podľa právnych predpisov jedného zmluvného štátu, nebudú krátené, menené, zastavené, odňaté alebo zadržané z dôvodu, že sa osoba zdržuje na území druhého zmluvného štátu.

ČASŤ II
POUŽÍVANIE PRÁVNYCH PREDPISOV

Článok 7

Ak články 8 a 9 neustanovia niečo iné, spravuje sa účasť na dôchodkovom zabezpečení a nemocenskom poistení (zabezpečení) zárobkovo činnej osoby právnymi predpismi zmluvného štátu, na ktorého území sa zárobková činnosť vykonáva.

Článok 8

(1) Ak je zamestnanec vyslaný zamestnávateľom so sídlom na území jedného zmluvného štátu na územie druhého zmluvného štátu, používajú sa až do konca 24. kalendárneho mesiaca po tomto vyslaní právne predpisy prvého zmluvného štátu tak, akoby bol ešte zamestnaný na jeho území.

(2) Ak je zamestnanec medzinárodnej leteckej, železničnej, cestnej alebo riečnej dopravnej spoločnosti so sídlom na území jedného zmluvného štátu vyslaný z jeho územia na územie druhého zmluvného štátu, používajú sa aj naďalej právne predpisy prvého zmluvného štátu tak, akoby bol ešte zamestnaný na jeho území.

(3) Posádka námornej lode, ako aj iné osoby zamestnané na námornej lodi nielen prechodne podliehajú právnym predpisom zmluvného štátu, pod ktorého vlajkou loď pláva.

Článok 9

(1) Diplomati a členovia diplomatického zboru zmluvných štátov sú, pokiaľ ide o ich činnosť pre vysielajúci štát, vyňatí z právnych predpisov platných v prijímajúcom štáte.

(2)

a) Vyňatie uvedené v odseku 1 platí aj pre členov správneho a technického personálu misie, ako aj pre členov služobného domáceho personálu misie, ktorí nie sú ani občanmi prijímajúceho štátu, ani v ňom nemajú trvalý pobyt.

b) Bez ohľadu na ustanovenie písmena a) môžu si členovia správneho a technického personálu misie, ktorí sú občanmi vysielajúceho štátu s trvalým pobytom v prijímajúcom štáte, zvoliť do troch mesiacov od začiatku zamestnania používanie právnych predpisov vysielajúceho štátu.

(3) Vyňatie podľa odseku 1 platí ďalej pre súkromných domácich zamestnancov, ktorí sú výlučne zamestnaní u diplomata alebo člena diplomatického zboru, ak

a) nie sú ani občanmi prijímajúceho ani v ňom nemajú trvalý pobyt a

b) podliehajú právnym predpisom platným vo vysielajúcom štáte alebo v treťom štáte.

(4) Ak zamestnáva diplomat alebo člen diplomatického zboru osoby, na ktoré sa nevzťahuje vyňatie podľa odseku 3, postupuje sa podľa právnych predpisov platných v prijímajúcom štáte.

(5) Odseky 1 až 4 platia obdobne pre členov konzulárnych zastúpení, ako aj pre členov domáceho personálu zamestnaných výlučne v ich službách.

Článok 10

(1) Na spoločnú žiadosť zamestnanca a jeho zamestnávateľa môžu príslušné úrady obidvoch zmluvných štátov po dohode určiť výnimky z článkov 7 až 9.

(2) Ak platia pre zamestnanca podľa odseku 1 právne predpisy jedného zmluvného štátu, hoci vykonáva zamestnanie na území druhého zmluvného štátu, použijú sa právne predpisy tak, akoby toto zamestnanie vykonával na území prvého zmluvného štátu.

ČASŤ III
OSOBITNÉ USTANOVENIA

PRVÁ HLAVA
DÔCHODKOVÉ ZABEZPEČENIE

Článok 11

(1) Rozsah a spôsob hodnotenia dôb zabezpečenia sa spravujú právnymi predpismi toho zmluvného štátu, v ktorého dôchodkovom zabezpečení sa tieto doby získali, a ustanoveniami článku 20 tejto zmluvy.

(2) Ak vznikne osobe zúčastnenej na dôchodkovom zabezpečení na území obidvoch zmluvných štátov nárok na dôchodok v jednom alebo v obidvoch zmluvných štátoch len s prihliadnutím na doby zabezpečenia získané na vlastnom území, poskytne taký dôchodok príslušný nositeľ zabezpečenia tohto zmluvného štátu.

(3) Ak nárok na dôchodok podľa odseku 2 v zmluvnom štáte nevznikne, posúdi príslušný nositeľ zabezpečenia tohto štátu nárok na dôchodok s prihliadnutím na doby zabezpečenia získané v obidvoch zmluvných štátoch takto:

a) nositeľ zabezpečenia zmluvného štátu zistí, či podľa jeho právnych predpisov spĺňa osoba s prihliadnutím na súčet dôb zabezpečenia v obidvoch zmluvných štátoch podmienky na nárok na dôchodok,

b) ak existuje nárok na dôchodok, vypočíta nositeľ zabezpečenia najprv teoretickú výšku dôchodku, ktorá by patrila, keby sa všetky doby zabezpečenia započítateľné podľa právnych predpisov obidvoch zmluvných štátov zhodnotili výlučne podľa právnych predpisov platných pre neho.

(4) Na základe teoretickej výšky dôchodku prizná nositeľ zabezpečenia dôchodok v sume zodpovedajúcej pomeru medzi dĺžkou doby zabezpečenia zhodnotenej podľa jeho právnych predpisov a celkovou dobou zabezpečenia získanou podľa právnych predpisov obidvoch zmluvných štátov.

(5) Ak je doba zabezpečenia v druhom zmluvnom štáte kratšia ako jeden rok, nevznikne nárok na dôchodok voči nositeľovi zabezpečenia tohto zmluvného štátu; uvedenú dobu započíta nositeľ zabezpečenia zmluvného štátu, ktorý priznáva dôchodok, tak, akoby bola získaná na jeho území.

(6) Pri postupe podľa tohto článku sa doby zabezpečenia, ktoré sa prekrývajú, započítavajú iba raz.

Článok 12

Dôchodky pozostalých priznáva a vypláca nositeľ zabezpečenia toho zmluvného štátu, za ktorého dôchodky sa považujú alebo by sa považovali dôchodky, z ktorých sa dôchodky pozostalých vymeriavajú.

Článok 13

Ďalšie dávky dôchodkového zabezpečenia (výchovné, príplatok k výchovnému, zvýšenie dôchodku pre bezvládnosť, podpora pri narodení dieťaťa a pohrebné) priznáva a vypláca nositeľ zabezpečenia toho zmluvného štátu, ktorý vypláca dôchodok. Ak dôchodok vyplácajú nositelia zabezpečenia obidvoch zmluvných štátov, tieto dávky priznáva a vypláca nositeľ zabezpečenia toho zmluvného štátu, na ktorého území má oprávnená osoba trvalý pobyt. Ak sú oprávnené dve osoby s trvalým pobytom v rôznych zmluvných štátoch, príslušným na výplatu výchovného a príplatku k

výchovnému je nositeľ zabezpečenia toho zmluvného štátu, na ktorého území má dieťa trvalý pobyt.

DRUHÁ HLAVA
NEMOCENSKÉ POISTENIE (ZABEZPEČENIE)

Článok 14

Dávky nemocenského poistenia (zabezpečenia) priznávajú a vyplácajú v rozsahu a za podmienok určených vlastnými právnymi predpismi príslušní nositelia zabezpečenia zmluvného štátu, v ktorom je osoba nemocensky poistená (zabezpečená).

Článok 15

Ak je na nárok na dávku potrebná určitá doba zabezpečenia, započítavajú sa do nej aj doby zabezpečenia získané v druhom zmluvnom štáte; doby zabezpečenia, ktoré sa prekrývajú, sa započítavajú iba raz.

Článok 16

Ak sú podľa právnych predpisov s prihliadnutím na túto zmluvu dané predpoklady na poskytovanie prídavkov na deti (príplatku k prídavkom na deti) alebo jednorazových dávok (podpory pri narodení dieťaťa, pohrebného) v obidvoch zmluvných štátoch, priznáva a vypláca dávku nositeľ zabezpečenia toho zmluvného štátu, na ktorého území má oprávnená osoba trvalý pobyt, a ak ide o pohrebné, na ktorého území mal zomrelý trvalý pobyt. Ak sú oprávnené dve osoby, avšak s trvalým pobytom v rôznych zmluvných štátoch, príslušným na výplatu prídavkov na deti a príplatku k prídavkom na deti je nositeľ zabezpečenia toho zmluvného štátu, na ktorého území má dieťa trvalý pobyt.

TRETIA HLAVA
ŠTÁTNE SOCIÁLNE DÁVKY

Článok 17

Štátne sociálne dávky sa priznávajú a vyplácajú za podmienok určených právnymi predpismi toho zmluvného štátu, na ktorého území má občan Českej republiky alebo Slovenskej republiky trvalý pobyt.

ŠTVRTÁ HLAVA
DÁVKY A SLUŽBY SOCIÁLNEJ STAROSTLIVOSTI

Článok 18

Dávky a služby sociálnej starostlivosti sa priznávajú a vyplácajú za podmienok určených právnymi predpismi toho zmluvného štátu, na ktorého území má občan Českej republiky alebo Slovenskej republiky trvalý pobyt.

Článok 19

Občanovi Českej republiky alebo Slovenskej republiky, ktorý nemá trvalý pobyt na území druhého zmluvného štátu, sa poskytnú dávky a služby sociálnej starostlivosti len v naliehavých prípadoch ohrozenia života alebo zdravia vyžadujúcich okamžité riešenie; ich úhradu a spôsob finančného zúčtovania určí správna dohoda.

ČASŤ IV
SPOLOČNÉ USTANOVENIA

Článok 20

(1) Doby zabezpečenia získané pred dňom rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky sa považujú za doby zabezpečenia toho zmluvného štátu, na ktorého území mal zamestnávateľ občana sídlo ku dňu rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky alebo naposledy pred týmto dňom.

(2) Ak občan nemal ku dňu rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky alebo naposledy pred týmto dňom zamestnávateľa so sídlom na území Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, považujú sa doby zabezpečenia získané pred týmto dňom za doby zabezpečenia toho zmluvného štátu, na ktorého území mal občan trvalý pobyt ku dňu rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky alebo naposledy pred týmto dňom.

Článok 21

(1) Príslušné úrady upravia v správnej dohode nevyhnutné opatrenia na vykonávanie tejto zmluvy.

(2) Nositelia zabezpečenia si vzájomne poskytujú bezplatnú správnu pomoc (vykonávajú administratívne úkony a služby), oznamujú údaje a informácie potrebné na posudzovanie nárokov.

(3) Dávky do druhého zmluvného štátu sa vyplácajú podľa platobnej dohody uzavretej medzi obidvoma zmluvnými štátmi, a ak takáto dohoda nie je, v mene zameniteľnej v zmluvnom štáte príjemcu dávky.

(4) Nositelia zabezpečenia si vzájomne uznávajú doklady vydávané príslušnými orgánmi druhého zmluvného štátu; posudzovanie zdravotného stavu a pracovnej schopnosti osôb na účely poskytovania dávok podmienených nepriaznivým zdravotným stavom patrí do pôsobnosti príslušného orgánu zmluvného štátu, ktorého nositeľ zabezpečenia má poskytovať dávky.

Článok 22

(1) Žiadosti, oprávné prostriedky a iné podania, ktoré sa predkladajú pri vykonávaní tejto zmluvy alebo právnych predpisov jedného zmluvného štátu na príslušnom úrade, u nositeľa zabezpečenia, na inom príslušnom orgáne alebo na súde jedného zmluvného štátu, sa považujú za žiadosti, oprávné prostriedky a iné podania predkladané na príslušnom úrade, u nositeľa zabezpečenia, na inom príslušnom orgáne alebo súde druhého zmluvného štátu.

(2) Návrhy a oprávné prostriedky, ktoré sa musia podať v určenej lehote nositeľovi zabezpečenia alebo príslušnému súdu jedného zmluvného štátu, sa považujú za podané včas, ak boli doručené v určenej lehote nositeľovi zabezpečenia alebo príslušnému súdu druhého zmluvného štátu.

(3) Žiadosti, oprávné prostriedky a iné podania vo veci sociálneho zabezpečenia občanov jedného zmluvného štátu podané nositeľovi zabezpečenia alebo príslušnému súdu druhého zmluvného štátu nemožno odmietnuť z dôvodu, že sú napísané v úradnom jazyku prvého zmluvného štátu.

Článok 23

(1) Styk príslušných úradov, nositeľov zabezpečenia, príslušných orgánov a súdov obidvoch zmluvných štátov pri vykonávaní tejto zmluvy sa uskutočňuje priamo.

(2) Nositelia zabezpečenia, príslušné orgány a súdy obidvoch zmluvných štátov si poskytujú v sociálnom zabezpečení vzájomnú pomoc v tom istom rozsahu, akoby išlo o vykonávanie vlastného sociálneho zabezpečenia.

Článok 24

Konzulom oboch zmluvných štátov patrí právo zastupovať (osobne alebo osobou nimi splnomocnenou) občanov svojho zmluvného štátu pred príslušnými úradmi, nositeľmi zabezpečenia, príslušnými orgánmi a súdmi druhého zmluvného štátu.

Článok 25

Lekárske vyšetrenia na účely sociálneho zabezpečenia osôb zdržujúcich sa na území druhého zmluvného štátu sa na žiadosť nositeľa zabezpečenia prvého zmluvného štátu vykonávajú za rovnakých podmienok ako pre nositeľov zabezpečenia druhého zmluvného štátu.

Článok 26

Ak sa vyskytnú pri vykonávaní tejto zmluvy tvrdosti, môžu sa príslušné úrady obidvoch zmluvných štátov dohodnúť o spôsobe použitia ustanovení tejto zmluvy. Obdobne sa postupuje i v prípade, ak dôjde pri jej vykonávaní k rozdielnemu výkladu. Ak sa nedosiahne zhoda, dohodnú sa príslušné úrady zmluvných štátov na ďalšom postupe.

ČASŤ V
OSOBITNÁ ÚPRAVA PRE PRÍSLUŠNÍKOV OZBROJENÝCH SÍL A ZBOROV

Článok 27

Pre dávky vyplácané orgánmi sociálneho zabezpečenia ozbrojených síl a zborov platia ostatné ustanovenia tejto zmluvy, ak sa v tejto časti neustanoví inak.

Článok 28

Za štátne sociálne dávky sa na účely tejto zmluvy považujú aj opakujúce sa dávky súvisiace so skončením služobného pomeru príslušníkov ozbrojených síl a zborov.

Článok 29

Dávky dôchodkového zabezpečenia vyplácané orgánmi sociálneho zabezpečenia ozbrojených síl a zborov sa ku dňu rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky považujú za dávky dôchodkového zabezpečenia toho zmluvného štátu, na ktorého území má oprávnený trvalý pobyt. Príslušným na výplatu týchto dávok je príslušný orgán tohto zmluvného štátu.

Článok 30

Doba služby (zamestnania) vykonávaná pred dňom rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky na území druhého zmluvného štátu sa považuje za dobu služby (zamestnania) na území toho zmluvného štátu, ktorého príslušný orgán bude priznávať dôchodok. Táto služba (zamestnanie) sa hodnotí v rovnakom rozsahu a za rovnakých podmienok, ktoré určia predpisy platné ku dňu rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

Článok 31

(1) Ak sa niektorá z dávok podľa článku 28 vyplácala podľa právnych predpisov o služobnom pomere, ktorý dňom rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky zanikne, považuje sa k tomuto dňu za dávku podľa právnych predpisov Českej republiky alebo Slovenskej republiky o služobných pomeroch, a to vo výške, v akej táto dávka patrila ku dňu rozdelenia Českej a

Slovenskej Federatívnej Republiky. Ďalej sa na túto dávku vzťahujú právne predpisy toho zmluvného štátu, ktorého príslušný orgán bude túto dávku vyplácať.

(2) Výška tejto dávky sa vždy určí podľa toho právneho predpisu, podľa ktorého sa skončil služobný pomer.

Článok 32

Ak doterajšie orgány nerozhodli o nároku na dávku do dňa rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, dokumentácia sa odovzdá na ďalší postup príslušnému orgánu toho zmluvného štátu, na ktorého území má žiadateľ trvalý pobyt.

ČASŤ VI
PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 33

Dôchodky priznané odo dňa, ktorý spadá do obdobia pred rozdelením Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, nositeľmi zabezpečenia Českej republiky alebo Slovenskej republiky sa naďalej považujú za dôchodky toho zmluvného štátu, ktorého nositeľ zabezpečenia bol alebo by bol príslušným na výplatu týchto dôchodkov ku dňu rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

Článok 34

(1) Táto zmluva nadobudne platnosť po tom, čo ju podľa svojich ústavných predpisov schvália obidve zmluvné strany. Zmluva sa bude predbežne vykonávať od 1. januára 1993.

(2) Zmluva sa uzatvára na dobu neurčitú. Každý zo zmluvných štátov ju môže písomne vypovedať diplomatickou cestou. Výpovedná doba je dvanásť kalendárnych mesiacov a začína plynúť prvým dňom kalendárneho roku nasledujúceho po doručení výpovede druhému zmluvnému štátu.

(3) Ak bude táto zmluva vypovedaná, zostávajú nároky získané podľa jej ustanovení zachované.

Článok 35

Táto zmluva je vyhotovená v dvoch exemplároch, každý v slovenskom a českom jazyku, pričom obidve znenia majú rovnakú platnosť.

Dané v Prahe 29. októbra 1992.

Za Slovenskú republiku:

Vladimír Mečiar v.r.

Za Českú republiku:

Václav Klaus v.r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.